

EKUMENICZNE NOWOŚCI WYDAWNICZE*

BOLEWSKI Jacek SJ, Biała Bogini, Czarna Madonna... Maryjne światło w ezoterycznym odcieniu, Warszawa: „Rhetos” 2005, 494 s., bibliogr., indeks, streszcz. ang., seria: Seria Bobolanum 6, ISBN 83-89781-10-7.

W *Prologu* (s. 14) autor powołuje się na twórczość K. Rahnera, który w początkowej fazie swej twórczości wiele miejsca poświęcił Matce Jezusa. Rahner jednak nie rozwinął teologii Matki Bożej w swej późniejszej antropologii teologicznej, pozostawił jednak wiele intuicji i metodę, którą próbuje rozwinąć J. Bolewski. Autor umiejscawia Maryję w ekonomii zbawienia, z jednej strony ukazując jej związek z Chrystusem, a z drugiej – włączając we wspólnotę Eklezji jako jej prototyp, „i dlatego symbolizuje w czystej postaci to, co w eklezjalnej wspólnotcie jest udzielane wszystkim” (s. 14). Nowa perspektywa maryjna przejawia się w odkrywaniu znaczenia dwóch ostatnich dogmatów – o Niepokalanym Poczęciu i o Wniebowzięciu – nie tylko dla Maryi, lecz i dla całej antropologii. Według Bolewskiego dogmaty są zachętą do zgłębiania symboliki chrześcijańskiego misterium, i to nie tylko z odwołaniem się do przebogatego zasobu biblijnych obrazów, ale w otwarciu się na dodatkowe symbole, jakie przyciągają dzisiaj uwagę, na tle bogactwa mitów i religijno-kulturowego dziedzictwa ludzkości. Biblijno-dogmatyczna refleksja antropologiczna w perspektywie maryjnej przyjmuje postać hermeneutyki symboli. Autor na gruncie mariologii podejmuje dyskusję z różnymi współczesnymi nurtami, poglądami, duchowościami. W obliczu *new Age* proponuje spojrzenie na przeciwników jako na „partnerów, ożywianych tęsknotą za głębszą duchowością, której nie potrafili znaleźć w tradycji chrześcijańskiej” (s. 17). Powaga, z jaką prof. Bolewski traktuje *New Age*, pozwala dostrzec w tym ruchu intuicje zasługujące na podjęcie, prowadzące do rozpoznania Ewangelii jako wypełnienia duchowego głodu ludzkości. Zainteresowanie *New Age* kwestią kobiecości staje się polem ukazania Maryi jako archetypu kobiecości.

FERDEK Bogdan, Eschatologia Taboru. Reinterpretacja eschatologii w świetle misterium Przemienienia Pańskiego, Świdnica: Świdnicka Kuria Bi-

* Nie uwzględniono pozycji recenzowanych wyżej.

skupia 2005, 210 s., bibliogr., streszcz. ang., Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Świdnickiej, seria: Biblioteka Diecezji Świdnickiej 2, ISBN 83-921533-1-6.

Autor akcentuje znaczenie Przemienienia Pańskiego w ikonografii, liturgii, duchowości i teologii. Dla niego scena z Taboru jest syntezą relacji, które zachodzą między Bogiem a ludzkością. Ukazuje on wypracowane przez historię Kościoła potrójne ujęcie Przemienienia: jako teofania, jako wydarzenie zbawcze i jako wydarzenie eschatologiczne. Na to ostatnie kładzie największy nacisk. Zarysowuje próby eschatologicznej interpretacji tego wydarzenia. Omawiana praca ma stać się niejako syntetycznym ukazaniem eschatologii „pod szyldem Przemienienia” Autor określa ją mianem drogi od słowa zewnętrznego, które wyraża rzeczywistość eschatologiczną, do centrum jego znaczenia, które ukazał Chrystus w swoim Przemienieniu. Ma to być niejako spojrzenie na eschatologię oczami uczniów z Taboru. Drogę do takiego zinterpretowania treści eschatologicznych Przemienienia Pańskiego autor dzieli na cztery etapy (wg nich wprowadza podział na rozdziały). Pierwszy z nich ma ukazać wydarzenie z Taboru jako tajemnicę drugiego odrodzenia. Drugi etap to spojrzenie na tradycyjną eschatologię w świetle eschatologicznych treści misterium Przemienienia. Trzeci etap jest próbą pogłębienia eschatologii zreinterpretowanej w świetle tego misterium. Czwarty etap to test dla eschatologii interpretowanej w świetle Przemienienia. To próba znalezienia rozwiązania dla problemów współczesnej eschatologii (relacja czasu do wieczności, relacja pomiędzy eschatologią indywidualną i uniwersalną, pytanie o model eschatologii). Autor pragnie nadto zaznaczyć problem ekumeniczny eschatologii. Zwraca także uwagę na potrzebę trynitaryzacji eschatologii.

FORTE Bruno, Trójca Święta jako historia. Esej o Bogu chrześcijan, tł. z wł. Agnieszka Rybińska, Kraków: „Salwator” 2005, 306 [2] s., ISBN 83-60082-17-0.
Tyt. oryg.: *Trinità come storia. Saggio sul Dio cristiano.*

Jerst to dzieło prezentujące chrześcijańską wizję Boga. Jako punkt wyjścia dla swych rozważań Fort przyjmuje tezę, że Trójca Święta znajduje się właściwie jakby na marginesie religijnego życia chrześcijan. Jest przekonany, że jest właściwie nieobecna w teologii (czyli w teorii), jak i w praktyce życia chrześcijańskiego. Książka przedstawia tajemnice trynitarne, ma spójną formę, podejmuje także temat istnienia Boga, wzajemnych relacji Ojca, Syna i Ducha Świętego. Autor sięga do dzieł filozoficznych, nauczania teologów katolickich, protestanckich i prawosławnych, do mądrości Ojców Kościoła. Dzięki temu jego całościowa i wielowątkowa analiza odzwierciedla bogactwo i piękno Trójosobowej jedności Ojca, Syna i Ducha Świętego.

HRYNIEWICZ Wacław OMI, **Bóg wszystkim we wszystkich. Ku eschatologii bez dualizmu**, Warszawa: „Verbinum” 2005, 274 s., ISBN 83-7192-270-1.

Książka jest kolejnym dziełem tegoż autora, które podejmuje zagadnienie nadziei powszechnego zbawienia, jest kontynuacją poprzednich jego medytacji eschatologicznych, i jest także napisana w formie piętnastu medytacji. Na ich napisanie wpływ mieli ewangeliczka, J. Christine Janowski, oraz dwaj pastory amerykańscy: Philip Gulley i James Mulholland. Hryniewicz odwołuje się do ich teologii.

Pierwsza medytacja jest wyjaśnieniem i pogłębieniem podtytułu książki (s. 11-35). Autor mówi o potrzebie rozwoju eschatologii bez dualizmu. Następnie próbuje wyjaśnić, dlaczego Kościół reagował w sposób negatywny na samą myśl o apokatastazie (s. 36-86). Hryniewicz stara się ukazać zasadnicze braki modelu dualistycznego i podejmowane w ciągu wieków próby jego transformacji. W kolejnych rozdziałach autor formułuje wiele pytań, m.in. czy kara wieczna za doczesne winy może być sprawiedliwa? Próbując odpowiedzieć na to pytanie, przedstawiona jest koncepcja czy raczej myśl św. Tomasza z Akwinu, który sądził, że ogień piekielny (jako kara) jest nazywany wiecznym jedynie ze względu na to, że się nie kończy. Dopuszczał więc tzw. temporalizację „wiecznej kary”, inaczej stałaby się ona wiecznym wykluczeniem ze wspólnoty Boga. W dalszych swoich rozważaniach dokonuje autor wyjaśnień tego zagadnienia.

Hryniewicz zajmuje się zagadnieniem tzw. „Boskiej eutanazji”, o której to wspomniał już w poprzedniej książce pt. *Dlaczego głoszę nadzieję?* Nauka o anihilacji usiłuje przezwyciężyć dualizm eschatologii, odchodząc jednak od pojęcia sprawiedliwości i zasługi. Całkowita anihilacja jawi się jako łaska, ponieważ poprzedza ją sprawiedliwa, choć skończona kara, ale nieprowadząca grzeszników do poprawy. Te i wiele jeszcze podobnych wątpliwości przewijają się przez poszczególne rozdziały. Hryniewicz popiera swe rozważania argumentacją zaczerpniętą z Pisma Świętego, z Tradycji i Ojców Kościoła. Forma medytacji pozwala na potraktowanie każdego rozdziału jako osobnego tematu i pozwala na rozpoczęcie lektury od zagadnień, które aktualnie bardziej czytelnika interesują.

KASPER Walter, **MOLTMANN** Jürgen, **Jezus – tak, Kościół – nie? O chrystologicznych źródłach kryzysu Kościoła**, tł. z niem. Artur Kuć, Kraków: „Homi” 2005, 77 [2] s., ISBN 83-895988-54-X.

Tyt. oryg.: Jesus ja – Kirche nein?

Prezentowana pozycja książkowa jest publikacją zawierającą dwa wykłady znanych i wybitnych teologów, tworzących na gruncie katolickim i protestanckim. Wykłady te miały miejsce na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie w dniach od 12–13 kwietnia 1973 r. Autorzy publikowanych wykładów sta-

wiąją fundamentalne pytania: Kim jest Jezus Chrystus? Czy Jezus Biblii różni się od Jezusa Kościoła? Jaka jest istota samego Kościoła? Jaka jest istota Jezusa? Pada również ważne pytanie stawiane przez tylu współczesnych nam: Czy pytanie: „Jezus – tak, Kościół – nie?” jest w ogóle uprawnione?

Kościół wobec granic. Praca dedykowana ks. prof. dr. Lotharowi Ullrichowi, red. Jacek Kempa, Katowice: Księg. św. Jacka 2005, 159 s., streszcz. przy artykułach, seria: Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 27, ISBN 83-7030-472-9.

Treść: KEMPA Jacek, Wstęp, s. 7-10; SŁOMKA Jan, Chrzest i Kościół: analiza określeń chrztu: „oczyszczenie” i „w imię Jezusa”; KEMPA Jacek, Granice akomodacji orędzia o zbawieniu, s. 27-42; STRZELCZYK Grzegorz, Dogmat jako granica: hermeneutyka Paula Beauchampa a interpretacja dogmatu (ów), s. 43-56; KUCZA Grzegorz, „Między doczesnością a wiecznością”, s. 57-65; SOSNA Krzysztof, Zbawczy dialog osób niepełnosprawnych umysłowo, s. 66-75; BALTER Lucjan, Blaski i cienie ekumenicznego dialogu katolicko-prawosławnego na tle rozprawy doktorskiej bł. Jerzego Matulewicza, s. 76-89; JAKLEWICZ Tomasz, Rozumienie *iustus* oraz *peccator* w formule *simil iustus et peccator*, s. 89-113; BUDNIAK Józef, Ekumenizm na granicy, s. 114-123; JASKÓŁA Piotr, Pneumatologia w reformowanej ortodoksji, s. 124-131; IGNATOWSKI Grzegorz, Religijne perspektywy oficjalnego dialogu katolicko-żydowskiego, s. 132-140; DROŹDŹ Michał, Kościół w komunikacji, s. 141-153; KUBIŚ Adam, „Znak wzniesiony dla narodów (Iz 11,12) w interpretacji I i II Soboru Watykańskiego.

KUŁAGA Rafał, Johna Henry’ego Newmana idea Kościoła. Od pierwszych badań do przystąpienia do Kościoła rzymskokatolickiego (1816–1845), Sandomierz: Wydaw. Diecezjalne 2005, 336 s., bibliogr., Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie: Wydział Teologiczny, seria: Rozprawy Doktorskie, ISBN 83-7300-574-9.

Sługa Boży John Henry Newman, wielki myśliciel anglikański, który przeszedł na rzymski katolicyzm w 1845 r. i został kardynałem w czasach papieża Leona XIII, wciąż wzbudza zainteresowanie nie tylko jako wielki człowiek Kościoła, ale także jako duszpasterz i teolog. Jego twórczość mocno wpłynęła na rozwój eklezjologii. Autor pracy ukazuje rozwój myśli eklezjologicznej Newmana na tle sytuacji Kościoła anglikańskiego, problem Kościoła kontynuującego Kościół Apostołów, teologię genezy i rozwoju Kościoła w historii zbawienia, istotę i charakterystykę Kościoła, misję Kościoła. Przedmiotem badań pracy jest „idea

Kościół w anglikańskim okresie życia Johna Henry'ego Newmana" (s. 20). Myśl eklezjologiczna Newmana przedstawiona została na tle jego życia, jego doświadczeń duszpasterskich i osobistych.

BULGAKOW Sergiusz, Drabina Jakubowa. Rzecz o aniołach, tł. z ros. Tomasz P. Terlikowski, Warszawa: „Frona”, Ząbki: „Apostolicum” 2005, 276 [3] s., seria: Biblioteka „Frondy”, ISBN 83-60335-15-X („Frona”), 83-7031-505-4 („Apostolicum”).

Tyt. oryg.: *Liestwica Jakowlja. Ob angieliach*.

S. Bułgakow jest jednym z największych teologów XX w., współzałożycielem Instytutu Św. Sergiusza w Paryżu, autorem systemu teologicznego zwanego sofiologią. Niniejsza książka jest nie tylko jego prawosławnym wykładem nauki o aniołach, ale także dobrym wprowadzeniem w prawosławie w ogóle. Poza nauką o aniołach, o ich hierarchii i roli w ludzkim życiu, można znaleźć wiele fragmentów poświęconych antropologii (o cielesności miłości, o małżeństwie), roli Maryi i św. Jana Chrzciciela, relacji świata anielskiego i wcielenia, oraz poświęconych mistyce. Wszystko jest ukazane w otoczeniu teologii Mądrości Bożej.

Autokefalie Kościoła prawosławnego w Polsce, red. Antoni Mironowicz, Urszula Pawluczuk, Piotr Chomik, Białystok: Wydaw. Uniwersytetu w Białymstoku 2006, 179 s., Uniwersytet w Białymstoku: Instytut Historii, ISBN 978-83-7431-062-8.

Treść: MIRONOWICZ Antoni, Wprowadzenie, s. 7-8; TOFILUK Jerzy, Autokefalia w rozumieniu Kościoła prawosławnego, s. 9-22; MIRONOWICZ Antoni, Metropolia kijowska w strukturze patriarchatu kijowskiego (988-1685), s. 23-63; BENDZA Marian, Inkorporacja metropolii kijowskiej do patriarchatu moskiewskiego, s. 65-114; GONIS Dimitrios, Sytuacja patriarchatu Konstantynopola w latach 1918-1924, s. 115-121; BORKOWSKI Andrzej, Pertraktacje rządu polskiego z patriarchatem ekumenicznym w sprawie przyznania autokefalii Kościołowi prawosławnemu w Polsce w latach 1920-1923, s. 123-138; SZYMANIUK Anatol, Synod endymusa, s. 139-149; PAPIERZYŃSKA-TUREK Mirosława, Historyczne uwarunkowania ogłoszenia autokefalii Kościoła prawosławnego w Polsce w 1925 r., s. 151-164; MIRONOWICZ Eugeniusz, Autokefalia Kościoła prawosławnego w Polsce w 1948 r., s. 165-170; KUFFEL Józef, Jedność w Kościele prawosławnym w nauczaniu św. Hilariona Troickiego (1886-1929), s. 171-179.

JAKLEWICZ Tomasz, **Święty grzesznik. Formuła Marcina Lutra *simul iustus et peccator* w kontekście ekumenicznym**, Lublin: Wydawnictwo KUL 2006, 379 s., ISBN 83-7363-341-3.

Autor podjął problem bardzo aktualny i zasługujący na opracowanie. W dialogu katolicko-luterańskim w pracach nad *Wspólną deklaracją nt. nauki o usprawiedliwieniu* formuła teologiczna *simul iustus et peccator* należała do najgoręcej dyskutowanych. Kontrowersje pojawiły się jeszcze przed oficjalnym podpisaniem uzgodnienia. We Wstępie ks. Jaklewicz uzasadnia potrzebę opracowania podjętego tematu. Przypomina, że już w *Odpowiedzi Kościoła katolickiego na „Wspólną Deklarację”* (1998 r.) sprawa „grzeszności usprawiedliwionego” została wymieniona na pierwszym miejscu wśród zagadnień trudnych, a nawet wręcz niemożliwych do przyjęcia przez katolików w formie zapisanej w *Deklaracji*. Wspomina zastrzeżenia kard. Ratzingera, opinię kard. Lehmana i wyjaśnienia zawarte w *Aneksie* z 1999 r. do *Wspólnej Deklaracji*. Jego zdaniem: „Mimo tych wyjaśnień problem trudno uznać za zamknięty. Kontrowersyjna teza Lutra, zwłaszcza w kontekście wspólnego rozumienia usprawiedliwienia grzesznika, jest nadal wyzwaniem dla teologii.

JAN PAWEŁ II, **Encyklopedia dialogu i ekumenizmu**, red. Eugeniusz Sakowicz, Radom: Polskie Wydaw. Encyklopedyczne 2006, 618 s., bibliogr., ISBN 83-89862-40-9.

Treść: SAKOWICZ Eugeniusz, Wstęp, s. 9–32; NOWOSAD Sławomir, Anglikanizm, s. 33–60; KRZYSZOWSKI Zbigniew, Ateizm, s. 61–71; SAKOWICZ Eugeniusz, Bractwo Świętego Piusa X, s. 73–89; FIC Leonard, Buddyzm, s. 91–115; MIERZEJEWSKA Anna, Chin religie, s. 117–127; SAKOWICZ Eugeniusz, Dialog międzyreligijny, s. 129–161; KIJAS Zdzisław J. OFMConv, Ekumenizm, s. 163–199; FIC Leonard, Hinduizm, s. 201–223; ZAGRODZKI Wojciech CSsR, Idea dialogu w pielgrzymkach Jana Pawła II do Ojczyzny, s. 225–238; SAKOWICZ Eugeniusz, Islam, s. 239–271; MIERZEJEWSKA Anna, Japonii religie, s. 273–289; CHROSTOWSKI Waldemar, Judaizm, s. 291–319; KRZYSZOWSKI Zbigniew, Kultura, s. 321–334; KLUJ Wojciech OMI, Misje, s. 335–353; WAŃKA Andrzej, New Age, s. 355–364; KAŁUŻNY Tadeusz SCJ, Prawosławie, s. 365–388; JANOWSKI Paweł, Protestantyzm, s. 389–421; WAŃKA Andrzej, Sekty i nowe ruchy religijne, s. 423–433; SAKOWICZ Eugeniusz, Światowy Dzień Modlitwy o Pokój w Asyżu, s. 435–442; DZIURA Ryszard, Tradycyjne religie Afryki, s. 443–469; **ANTOLOGIA – Chrześcijaństwo**: Nowy etap wspólnej pielgrzymki ku jedności. Canterbury 29 V 1982, s. 473–476; List apostolski *Oriente lumen* Ojca Świętego Jana Pawła II. Watykan 2 V 1995, s. 476–484; Różnorodność w jedności: sprawa ekumenizmu. Watykan 28 VI 1995, s. 484–487; Musi-

my dążyć do odzyskania jedności. Rzym 5 XII 1996, s. 487–489; Nie załujmy wysiłku na rzecz wielkiego dzieła zjednoczenia. Wrocław 31 V 1997, s. 489–494; Na drodze do pełnej jedności Ciała Chrystusa. Rzym 18 I 2000, s. 494–497; Wędrówka z Chrystusem ku jedności. Jerozolima 25 III 2000, s. 498–500; **Islam**: Przemówienie do przedstawicieli wspólnoty muzułmańskiej we Francji. Paryż 31 V 1980, s. 500–501; Wierzymy w Boga, wielbimy Boga, szukamy Boga. Casablanca 19 VIII 1985, s. 501–508; Miasto Święte. Jerozolima 26 III 2000, s. 508–509; Wspólny dialog dla dobra ludzkiej rodziny. Damaszek 6 V 2001, s. 509–511; **Judaizm**: Przemówienie w rzymskiej Synagodze Większej. Rzym 13 IV 1986, s. 511–516; Przemówienie na spotkaniu z przedstawicielami wspólnoty żydowskiej podczas podróży apostołskiej na Węgry. Budapeszt 18 VIII 1991, s. 516–519; Przemówienie do uczestników sympozjum „Korzenie antyjudajizmu w środowisku chrześcijańskim” Watykan 31 X 1997, s. 519–522; Przemówienie podczas wizyty w Instytucie Pamięci Yad Vashem. Jerozolima 23 III 2000, s. 522–523; Przemówienie na spotkaniu z przywódcami religijnymi społeczności żydowskiej, chrześcijańskiej i muzułmańskiej. Jerozolima 23 III 2000, s. 524–526; **Religie Dalekiego Wschodu i Indii**: Do przedstawicieli religii niechrześcijańskich Japonii. Tokio 24 II 1981, s. 526–528; Przemówienie podczas spotkania z rządem, korpusem dyplomatycznym i przywódcami religijnymi. Bangkok 11 V 1984, s. 528–532; Raj Ghat – miejsce pamięci Mahatmy Gandhiego. Delhi 1 II 1986, s. 532–534; Spotkanie z przedstawicielami różnych religii i kultur. Delhi 2 II 1986, s. 535–539; Spotkanie z przedstawicielami religii niechrześcijańskich. Madras 5 II 1986, s. 540–543; Do mnichów zen. Rzym 9 IX 1987, s. 543–544; Przemówienie do niechrześcijan. Los Angeles 16 IX 1987, s. 544–547; Spotkanie z przedstawicielami innych wyznań chrześcijańskich i religii. New Delhi 7 XI 1999, s. 548–550; **Sekty**: Sekty albo nowe ruchy religijne. Wyzwanie duszpasterskie, s. 550–564; **Światowy Dzień Modlitwy o Pokój w Asyżu**: Światowy Dzień Modlitwy o Pokój. Asyż 27 X 1986, s. 564–566; To, co uczyniliśmy dzisiaj, ma dla świata znaczenie życiowe. Asyż 27 X 1986, s. 566–571; Dzień ważny dla świata. Asyż 24 I 2002, s. 571–572; Budowanie pokoju zadaniem dla wszystkich. Asyż 24 I 2002, s. 572–576; **Bibliografia**: Dokumenty Soboru Watykańskiego II, s. 577; Dokumenty Pawła VI, s. 578–579; Dokumenty Jana Pawła II, s. 579–581; Dokumenty Kurii Rzymskiej, s. 581–582; Zbiory dokumentów, s. 582–583; Ważniejsze wypowiedzi Jana Pawła II, s. 583–614; Noty o autorach, s. 615–618.

SAUTER Gerhard, **Być człowiekiem – człowiekiem pozostać. Zarys antropologii teologicznej**, tł. z niem. Łukasz Barański i in., Warszawa: Chrześcijańska Akademia Teologiczna 2005, 119 s., ISBN 83-917541-6-2. Tyt. oryg.: Mensch sein – Mensch bleiben.

Książka jest rozwinięciem i pogłębieniem wykładów akademickich, wygłoszonych przez Sautera w maju 2004 r. w Warszawie. Autor swobodnie podejmuje współczesne wyzwania w zakresie antropologii, włączając refleksję nad nimi w tok narracji teologicznej. G. Sautera wyróżnia umiejętność wchodzenia w otwarty dialog z innymi dyscyplinami naukowymi i korzystania z ich osiągnięć w celu pogłębienia refleksji teologicznej. Nadrzędnym celem pozostaje dla niego wierność przesłaniu Biblii. W efekcie otrzymujemy wykład antropologii, w którym nie brak odważnych sformułowań i wniosków oraz tam, gdzie trzeba krytycznej oceny własnego, tj. ewangelickiego dziedzictwa teologicznego w zakresie antropologii.

Przekroczyć próg Kościoła. Tydzień Eklezjologiczny 2005, red. Krzysztof Mielcarek i in., Lublin: Wydaw. KUL 2005, 123 s., Katolicki Uniwersytet Lubelski: Koło Naukowe Teologów, seria: W Trosce o Kościół 6, ISBN 83-7363-319-7.

Treść: MIELCAREK Krzysztof, Wstęp, s. 10–11; HAREZGA Stanisław, Inicjacja chrześcijańska w Nowym Testamencie, s. 13-20; BLAZA Marek SJ, Wprowadzenie do Kościoła w świetle tradycji Kościoła pierwotnego, 21-48; GRÓDŹ Stanisław, Problem inicjacji chrześcijańskiej na tle innych religii, s. 49-62; PAŃKOWSKI Jerzy, Inicjacja chrześcijańska widziana oczami Kościoła prawosławnego, s. 63-74; KRAKOWIAK Czesław, Inicjacja chrześcijańska widziana oczami Kościoła katolickiego, s. 75-88; KARSKI Karol, Inicjacja chrześcijańska widziana oczami Kościołów po Reformacji, s. 89-100; SZYMIK Jerzy, Inicjacja chrześcijańska w świetle kultury, s. 101-108; MAKOSA Paweł, Inicjacja Kościoła w oczach współczesnych wierzących, s. 109-123.

Wspólnota Kościoła a jedność Europy. Tydzień Eklezjologiczny 2002: Czynieć Kościół domem i szkołą komunii. Tydzień Eklezjologiczny 2003: Spór o Kościół w Europie. Jedność Europy w optyce Ewangelii, red. Andrzej Czaja, Violetta Kmiecik, Lublin: Wydaw. KUL 2006, 371 [7] s., Katolicki Uniwersytet Lubelski: Koło Naukowe Teologów, seria: W Trosce o Kościół 7, ISBN 83-7363-363-4.

Treść: **Cześć pierwsza: Kościół domem i szkołą komunii:** CZAJA Andrzej, KMIĘCIK Violetta, Słowo wstępne, s. 13-15; CZAJA Andrzej, Zamysł XXXIV Tygodnia Eklezjologicznego, s. 19-20; SZOSTEK Andrzej MIC, Kościół – domem w Polsce?, s. 21-30; ŻYCIŃSKI Józef abp, Potrzeba domu w jednoczącej się Europie, s. 31-36; KOTLEWSKI Tadeusz SJ, Mój dom – moja bezdomność. Aspekt psychologiczno-duchowy, s. 37-48; CZAJKOWSKI Michał, Śmierć Boga w Kościele?, s. 49-58; AUGUSTYN Józef SJ, Czynieć Kościół domem Bożym,

s. 59-68; SZYMIK Stefan MSF, W poszukiwaniu właściwego obrazu Boga: Bóg objawiony w Biblii, s. 69-78; BUDZIK Stanisław bp, Troska Kościoła o zbawienie, s. 77-82; PERSZON Jan, Mistagogia w religijności rodzinnej, s. 83-92; HRYNIEWICZ Wacław OMI, Kościół szkołą braterstwa? Refleksje o zapomnianych kartach Ewangelii, s. 93-116; KIJAS Zdzisław J. OFMConv, Poznaj swoją godność chrześcijanie, s. 117-128; MACHINEK Marian MSF, Kształtowanie wspólnoty kościelnej jako wspólnoty życia wyrazem troski o człowieka, s. 129-136; MO-SKAL Piotr, Prawda drogą i granicą wolności (Analiza filozoficzna), s. 137-140; GLAESER Zygfryd, Równość mimo hierarchii, s. 141-152; WILKANOWICZ Stefan, Od mentalności sekciarskiej do ducha wspólnoty, s. 153-160; SZCZUREK Jan Daniel, Poznanie świata i człowieka, s. 173-180; LUBIENIECKA Joanna, Troska o własną tożsamość, s. 181-186; KULISZ Józef SJ, Świadomość „bycia dla Boga i ludzi”, s. 187-188; RABIEJ Stanisław, Dialog dla inkulturacji, s. 189-196; CHMIELEWSKA Małgorzata, Wspólnota biernie współczujących, s. 197-202; MROCZKOWSKI Ireneusz, Kształtować w wiernych świat wartości, s. 203-214; KAWCZYŃSKA-BUTRYM Zofia, BUTRYM Marek, Opcja na rzecz człowieka w biedzie, s. 215-226; PARYSIEWICZ Beata, Opcja na rzecz rodziny, s. 227-230; KALUS Alicja, W trosce o rodzicielstwo adopcyjne, s. 231-238; SAKOWICZ Eugeniusz, Promocja kultury i cywilizacji miłości, s. 239-244.

Część druga: Jedność Europy w optyce Ewangelii: CZAJA Andrzej, Zamyśl XXXV Tygodnia Eklezjologicznego, s. 247-248; PIETRZAK Jerzy, Działania integracyjne w Europie na przestrzeni wieków (do 1945 r.), s. 249-264; WILK Stanisław, Fenomen dialogu kultur dawnej Rzeczypospolitej, s. 265-274; Dyskusja panelowa: Europejskie dążenia zjednoczeniowe a dobro Polski, Kościoła i świata; ŻYCIŃSKI Józef abp, Europa w apostołskiej perspektywie, s. 277-278; HÜBNER Danuta, Integracja Europejska a dobro Polski, s. 279-282; BARTOSZEWSKI Władysław, Jedność Europy dobrem Polski i Kościoła, s. 283-286; MILERSKI Bogusław, Z nadzieją wobec integracji europejskiej, s. 287-290; KIERNIKOWSKI Zbigniew bp, Godność i prawa człowieka w Biblii, s. 291-300; WOŁEK Tomasz, Poszanowanie praw człowieka w mediach, s. 301-308; SOCHOŃ Jan, Wolność w liberalizmie – dawniej i dziś, s. 309-323; SZOSTKIEWICZ Adam, Oblicza i zło terroru, s. 327-330; IŁOWIECKI Maciej, Sprawa żyrafy, czyli cenzura i poprawność polityczna, s. 331-344; HOŁDA Zbigniew, Oblicza równości w dobie równouprawnienia, s. 345-348; SZLAGA Jan Bernard bp, Prawidła równości w Boskiej pedagogii, s. 349-359; SANDAUER Adam, Korporacyjny nadzór nad prawem, s. 359-362; SOBAŃSKI Remigiusz, Związki partnerskie, s. 363-372.

BENDZA Marian, SZYMANIUK Anatol, **Starożytne patriarchy prawosławne**, Białystok: Wydaw. Uniwersytetu w Białymstoku 2005, 188 s., bi-

bliogr., indeksy, Uniwersytet w Białymstoku: Katedra Teologii Prawosławnej, ISBN 83-7431-060-X.

Nie podzieleni i nie zjednoczeni. Ekumeniczna debata o Eucharystii/Wieczery Pańskiej z niemiecko-polskiej perspektywy, red. Ignacy Bokwa, Piotr Jaskóła, Ulrike Link-Wieczorek, Opole: Red. Wydaw. WT UO, Frankfurt am Main: Verlag Otto Lembeck 2006, 371 s., Uniwersytet Opolski: Wydział Teologiczny, seria: Colloquia Theologica 7, ISBN 83-60244-20-0 (Red. Wydaw. WT UO), 3-87476-502-4 (Lembeck).

Tyt. równol.: Nicht getrennt über Abendmahl/Eucharistie in deutscher-polnischer Sicht.

Treść: LINK-WIECZOREK Ulrike, BOKWA Ignacy, JASKÓŁA Piotr, Einleitung, s. 5–11; LINK-WIECZOREK Ulrike, BOKWA Ignacy, JASKÓŁA Piotr, Wstęp, s. 13–19; **Einstieg/Wprowadzenie**: CZAJKOWSKI Michał, Die biblischen Grundlagen der ökumenischen Diskussion zur Eucharistie, s. 23–34; CZAJKOWSKI Michał, Biblijne podstawy ekumenicznej dyskusji na temat Eucharystii, s. 35–45; **I. Opfer/Ofiara**: JASKÓŁA Piotr, Opfercharakter der Eucharistie als Thema ökumenischer Dialoge, s. 49–60; JASKÓŁA Piotr, Ofiarniczy charakter Eucharystii jako temat dialogów ekumenicznych, s. 61–70; MIGGELBRINK Ralf, Erlösung durch Opfer? Der eucharistietheologische Opferbegriff im Lichte neuerer Beiträge zur Opferforschung, s. 71–84; MIGGELBRINK Ralf, Zbawienie przez ofiarę? Eucharystyczno-teologiczne pojęcie ofiary w świetle nowszych przyczynków do badań nad problematyką ofiary, s. 85–98; HINTZ Marcin, Opfer und Eucharistie – die evangelische Sicht. Eine Antwort auf das Referat von Prof. Ralf Miggelbrink, s. 99–103; HINTZ Marcin, Ofiara i Eucharystia – spojrzenie ewangelickie. Odpowiedź na referat prof. Ralfa Miggelbrinka, s. 105–109; **II. Realpräsenz/Rzeczywista obecność**: BOKWA Ignacy, Die Realpräsenz als Thema des ökumenischen Dialogs, s. 113–122; BOKWA Ignacy, Rzeczywista obecność jako temat dialogu ekumenicznego, s. 123–131; HAILER Martin, Transsubstantiation – Transsignifikation. Evangelische Bemerkungen zu ökumenischen Aspekten der Eucharistie, s. 133–144; HAILER Martin, Transsubstancjacja – Transsignifikacja. Ewangelickie uwagi do ekumenicznych aspektów Eucharystii, s. 145–156; SKROK Dariusz Zbigniew, Kult der Eucharistie, s. 157–166; SKROK Dariusz Zbigniew, Kult Eucharystii, s. 167–176; **III. Eucharistie und Kirche/Eucharystia i Kościół**: LINK-WIECZOREK Ulrike, Der Weg des Lebens in der wirksamen Nähe Gottes: vom Sakramentalen Zusammenhang von Taufe und Abendmahl/Eucharistie, s. 179–192; LINK-WIECZOREK Ulrike, Droga życia w skutecznej bliskości Boga: o sakramentalnym związku chrztu i Wieczery Pańskiej/Eucharystii, s. 193–206; OBERDORFER Bernd, Abendmahl und Ordinationsgebundenes Amt nach evangelisch-lutherischem Verständnis,

s. 207–218; OBERDORFER Bernd, Wieczerza Pańska i urząd związany z ordynacją według rozumienia ewangelicko-luterańskiego, s. 219–229; TOFILUK Jerzy, Das kirchliche Amt im Kontext der Eucharistie aus orthodoxer Sicht, s. 231–240; TOFILUK Jerzy, Kościelny urząd w kontekście Eucharystii z prawosławnej perspektywy, s. 241–249; NAPIÓRKOWSKI Stanisław Celestyn, Zum Verständnis des Kirchenamtes im Hinblick auf die Eucharistie. Die katholische Sichtweise, s. 251–262; NAPIÓRKOWSKI Stanisław Celestyn, Rozumienie urzędu kościelnego w odniesieniu do Eucharystii. Katolicki punkt widzenia, s. 263–273; **IV. Abendmahlsgemeinschaft?/Wspólnota Eucharystyczna?:** MILERSKI Bogusław, Identität und Verständigung. Einige Bemerkungen zu den Bedingungen des ökumensichen Dialogs aus der evangelischen Perspektive, s. 277–286; MILERSKI Bogusław, Tożsamość i porozumienie. Kilka uwag o uwarunkowaniach dialogu ekumenicznego z perspektywy ewangelickiej, s. 287–295; HANC Wojciech, Auf dem Weg zur Erfüllung der Eucharistie in der Kirche Christi, s. 297–317; HANC Wojciech, Ku eucharystycznej pełni w Chrystusowym Kościele, s. 319–336; SATTLER Dorothea, Sein Gedächtnis Bewahren. Auswirkungen der fehlenden Eucharistiegemeinschaft in der Ökumene aus römisch-katholischer Sicht, s. 337–348; SATTLER Dorothea, Zachować Jego pamiątkę. Oddziaływanie brakującej wspólnoty eucharystycznej w ekumenizmie w spojrzeniu rzymskokatolickim, s. 349–359; Autorenverzeichnis/Autorzy, s. 361.

Chrystus światłem ekumenii. W drodze na Trzecie Europejskie Zgromadzenie Ekumeniczne w Sibiu, red. Rajmund Porada, Opole: Red. Wydaw. WT UO 2006, 160 s., Uniwersytet Opolski: Wydział Teologiczny, seria: Ekumenizm i Integracja 14, ISBN 83-60244-39-1

Treść: NOSSOL Alfons abp, Słowo wstępne, s. 5–6; **I. Z perspektywy dialogów ekumenicznych:** PIKUS Tadeusz bp, Geneza i rola *Karty Ekumenicznej* w procesie integracyjnym Europy, s. 9–20; RABIEJ Stanisław, „Światłość, która w ciemności świeci” – spotkanie Jezusa z Mahometem, s. 21–32; KANTYKA Przemysław, Dialog ekumeniczny jako „wymiana darów” w kontekście najnowszej deklaracji rzymskokatolicko-metodystycznej, s. 33–46; KORNIEJEW Aleksandr, Rosyjski Kościół Prawosławny – droga do dialogu, s. 47–52; IGNATOWSKI Grzegorz, Znaczenie wizyty Benedykta XVI w synagodze kołńskiej dla pojednania chrześcijańsko-żydowskiego, s. 53–58; PORADA Rajmund, Jedność Kościoła a sukcesja apostołska, s. 59–66; **II. Z perspektywy teologii ekumenicznej:** GÓRKA Leonard SVD, Troska o ducha odnowy soborowej. Program i zadanie, s. 69–76; SCHOTTEK Andreas, Powstanie i działalność Instytutu Johanna-Adama-Möhlera w Paderborn, s. 77–82; JASKÓŁA Piotr, Wyjątkowość Jezusa w dobie dialogów międzyreligijnych i procesów globalizacji, s. 83–91; URBAN Józef, Ekumenizm a ewangelizacja niechrześcijan, s. 93–

101; KLEJNOWSKI-RÓŻYCKI Dariusz S., Światło Chrystusa w ikonie. Kolory jako nośnik treści teologicznych na podstawie Hierarchii niebiańskiej Pseudo-Dionizego Areopagity, s. 103–111; **III. Z perspektywy doświadczeń Kościołów lokalnych:** NAPÓRKOWSKI Stanisław Celestyn OFMConv, *Matrimonia mixta* po polsku. Poszukiwania bardziej ekumenicznego modelu, s. 115–128; NOWAK Joachim, *Konfessionsverschiedene Ehen aus der deutschen Perspektive*, s. 129–141; BUGEL Walerian, *Wyzwania Sibiu 2007 – odnowa i jedność na poziomie lokalnym. Uszczegółowienia czeskie*, s. 143–151; BŁAHUT-KOWALCZYK Aleksandra, *Działania ekumeniczne kobiet na poziomie krajowym i lokalnym. Perspektywa luterańska*, s. 153–158.

GRZESIAK Krzysztof, *Wschód chrześcijański w piśmiennictwie ks. Bogusława Waczyńskiego*, przedm. Waław Hryniewicz OMI, Lublin: „Polihymnia” 2006, 334 s., bibliogr., ISBN 83-7270-384-1.

Książka autorstwa ks. Krzysztofa Grzesiaka stanowi solidnie opracowane studium, obejmujące szeroką gamę zagadnień związanych z nauczaniem prof. Bogusława Waczyńskiego na temat chrześcijańskiego Wschodu. O jej wartości decyduje wiele czynników. Podkreślić należy prosty, ale adekwatny do tematu podział pracy na trzy bloki problemowe. Autorowi udało się w sposób przejrzysty i jasny zaprezentować najistotniejsze elementy historyczno-teologiczne chrześcijańskiej tradycji Wschodu. Książka dostarcza wielu aktualnych informacji dotyczących bogactwa historyczno-teologicznego chrześcijańskiego.

Ekumenizm – Teologia – Kultura. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Wojciechowi Hancowi z okazji 65. rocznicy urodzin, red. Krzysztof Konecki, Zdzisław Pawlak, Kazimierz Rulka, wstęp bp Wiesław Bering, Włocławek 2006, 635 [1] s., ISBN 83-923343-2-9.

Treść: Słowo wstępne Biskupa Włocławskiego Wiesława Meringa, s. 5–6; Życiorys naukowy ks. dr. hab. Wojciecha Hanca, prof. UKSW, s. 7–13; Bibliografia podmiotowa ks. dr. hab. Wojciecha Hanca, prof. UKSW, s. 14–26; NOSSOL Alfons abp, *Ekumeniczny wymiar twórczości naukowej księdza Wojciecha Hanca*, s. 27–41; BALTER Lucjan, *Dogmatyczny wymiar twórczości naukowej księdza Wojciecha Hanca*, s. 42–54; KONECKI Krzysztof, *Józefologiczny wymiar twórczości naukowej księdza Wojciecha Hanca*, s. 55–63; **Ekumenizm:** GLAESER Zygfryd, *Ku pełni jedności w Chrystusowym Kościele*, s. 67–83; HRYNIEWICZ Waław OMI, *Odwieczna herezja ekskluzywizmu*, s. 84–96; JASKÓŁA Piotr, *Podstawowe zasady rządzące ekumenizmem*, s. 97–104; JEZIERSKI Jacek bp, *Od polemiki do dialogu z Kościołem Polskokatolickim. Spojrzenie rzym-*

skokatolickie, s. 105–117; KARSKI Karol, Augustyn Bea – kardynał jedności, s. 118–129; MAŁECKI Roman, Luteranie wobec prymatu papieskiego. W kierunku ewolucji postaw i poglądów teologicznych, s. 130–147; NAPIÓRKOWSKI Stanisław Celestyn OFMConv, O mariologicznym słowie Jana Pawła II. Wprowadzenie w tematykę i metodologię. Aspekt ekumeniczny, s. 148–157; PIKUS Tadeusz bp, Ku odnowie i jedności w Europie, s. 158–171; **Biblia**: BARTNICKI Roman, Historiozbawcza rola Jana Chrzciciela (Mk 1,1-8; Mt 3,1-12; Łk 3,1-18; J 1,24-28), s. 175–183; GOŁĘBIEWSKI Marian abp, Psalm 23: Bóg pasterzem i gospodarzem w kręgu lektury symbolicznej, s. 184–190; JANKOWSKI Stanisław SDB, Czy można mówić o ekumenizmie w Starym Testamencie?, s. 191–204; PAŁUCKI Jerzy, *Dei verbum* – Słowo Boga Żywego. Od starożytności do Soboru Watykańskiego II, s. 205–215; PAWŁOWSKI Zdzisław, Podstawowe elementy biblijnej idei pojednania, s. 216–231; RUMIANEK Ryszard, Znaczenie teologiczne tronu Bożego według Ez 1,22–26, s. 232–239; **Teologia**: BAGROWICZ Jerzy, Edukacja religijna w służbie wychowania młodzieży do postawy dialogu i tolerancji, s. 243–254; BORUCKI Janusz, Obowiązki i zadania instytutów życia konsekrowanego w diecezji włocławskiej według uchwał synodów diecezjalnych odbytych po Soborze Watykańskim II, s. 255–265; CZAJKOWSKI Michał, 40 lat minęło od ogłoszenia *Nostra aetate*, s. 266–272; DEMBOWSKI Bronisław bp, Wychowanie do wiary rozumnej w świetle encykliki *Fides et ratio*, s. 273–283; GŁOWACKI Piotr, Życie konsekrowane w komunii Kościoła. Refleksja teologiczna w oparciu o myśl *Vita consecrata*, s. 284–294; GÓRALSKI Wojciech, Wkład Zespołu Konsultorów „De matrimonio” Papieskiej Komisji do Rewizji KPK w reformę dyscypliny Kościoła łacińskiego w przedmiocie małżeństw mieszanych, s. 295–312; GRACZYK Krzysztof, Stopień dojrzałości lub niedojrzałości osobowej jako czynnik istotnie wpływający na funkcjonowanie małżeństwa, s. 313–326; GREŻLIKOWSKI Janusz, Główne wskazania instrukcji o Eucharystii *Redemptionis sacramentum*, s. 327–343; JABŁOŃSKI Zachariasz OSPPE, Maryja znakiem nadziei ku odmianie oblicza Europy. Jasnogórskie inspiracje, s. 344–358; KACZMAREK Tomasz, Symbol Apostolski jako formuła wiary Kościoła, s. 359–373; KIJAS Zdzisław J. OFMConv, Chrystus w poznaniu mistycznym i we wspólnotcie świętych w teologii św. Pawła, s. 374–386; KRÓL Lech, Symbolika Serca Jezusowego w nauczaniu Jana Pawła II podczas IV pielgrzymki do ojczyzny (1–9 VI 1991), s. 387–397; LEWANDOWSKI Czesław bp, Miłość Ojczyzny w rozumieniu Sługi Bożego Jana Pawła II, s. 398–402; LEWANDOWSKI Tadeusz, Maryja w tajemnicy Chrystusa w twórczości biskupa Antoniego Pawłowskiego (1903–1968), s. 403–417; ŁASZCZYK Mieczysław, Świeccy w Kościele. Napięcia w relacji kler – laikat w praktyce pastoralnej Kościoła do czasów Soboru Watykańskiego II, s. 418–430; NIEMIRA Artur, O jedności miłości Boga, bliźniego i siebie samego, s. 431–438; OZOROWSKI Edward bp, Życie i śmierć w aspekcie godności człowieka, s. 439–446; PRZYBYŁOW-

SKI Jan, Społeczne wychowanie młodego pokolenia chrześcijan, s. 447–460; ROJEWSKI Andrzej, Zarys dziejów liturgii od początków do Soboru Watykańskiego II, s. 461–474; SKOCZYŁAS Kazimierz, Katecheza parafialna przygotowująca do sakramentu małżeństwa, s. 475–487; SŁAWIŃSKI Henryk, Judaistyczne korzenie współczesnej homilii, s. 488–501; SZYMAŃSKI Jacek, Obrzędy sakramentalnego pojednania, s. 502–511; SZYMIK Jerzy, *Visio Dei, vita hominis. Die anthropologische Dimension der modernen Theologie. Ein Entwurf*, s. 512–519; WERBIŃSKI Ireneusz, Rola modlitwy w kształtowaniu duchowości życia rodzinnego, s. 520–528; ZAREMBSKI Zbigniew, Wychowanie personalistyczne człowieka w wizji Jana Pawła II, s. 529–541; **Kultura:** KUJAWSKI Witold, Wikariusze kapitulni i administratorzy generalni w diecezji wrocławskiej w okresie rozbiorów Polski, s. 545–555; LEWANDOWSKI Dariusz, Neogotyck jako styl w architekturze końca XVIII i XIX wieku, s. 556–567; LEWANDOWSKI Jerzy, W tygłu miłości i męstwa. Kard. Stefan Wyszyński o Powstaniu Warszawskim, s. 568–576; NOWACZYK Jan, Wezwanie do odbudowy więzi między wiarą a filozofią w świetle encykliki Jana Pawła II *Fides et ratio*, s. 577–588; OLCZAK Stanisław K., Organy w kościołach parafialnych archidiecezji wrocławskiej w XVII-XVIII wieku, s. 589–599; PAWLAK Zdzisław, Koncepcja uczestnictwa w antropologii filozoficznej Karola Wojtyły, s. 600–608; RULKA Kazimierz, „Wiadomości Pasterskie” (1905–1907) – protoplasta „Ateneum Kapłańskiego”, s. 609–619; SZYMAŃSKI Józef, Jan Paweł II i Polonia w pierwszych latach pontyfikatu, s. 620–626; Informacje o autorach, s. 627–630; Częściej występujące skróty dokumentów kościelnych, s. 631.

Pojednanie drogą Kościoła. Dziesięciolecie encykliki *Ut unum sint*, red. Józef Budniak, Katowice: Księg. św. Jacka 2006, 302 [2] s., streszcz. niem., słow., seria: Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 2408, ISBN 83-226-1506-X.

Treść: BUDNIAK Józef, W dążeniu do pojednania – wprowadzenie, s. 9–11; HANC Wojciech, Istota ekumenicznego dialogu w kontekście encykliki Jana Pawła II *Ut unum sint*, s. 12–35; JASKÓŁA Piotr, Duchowość ekumeniczna w świetle *Ut unum sint*, s. 36–51; ELIASZ Henryk, *Ut unum sint* w kontekście otwarcia papieża Jana Pawła II na świat (Komunikat), s. 52–58; PAWŁOWSKI Sławomir, Papieski ekumenizm dekady po *Ut unum sint* (1995–2005), s. 59–72; GÓRSKI Jan, Misyjny wymiar encykliki *Ut unum sint*, s. 73–81; KUCZA Grzegorz, Pryncypia dialogu ekumenicznego według encykliki Jana Pawła II *Ut unum sint*, s. 82–92; GÓRKA Leonard, Tradycja cyrylo-metodiańska dziś. Utopia czy program?, s. 93–100; KARSKI Karol, Problem prymatu w Kościele w dialogu luterancko-rzymskokatolickim, s. 101–112; CELARY Ireneusz, Eku-

menizm a Eucharystia w świetle encykliki Jana Pawła II *Ut unum sint*, s. 113–129; UGLORZ Marek Jerzy, Eucharystyczny znak obecności Boga. Rozważania nad ekologicznymi konsekwencjami sakramentu, s. 130–136; BUGEL Walerian, Kościoły czeskie w dziesięć lat po encyklice *Ut unum sint*, s. 137–150; BADURA Piotr Jerzy, Wspólnota ekumeniczna w Republice Czeskiej, s. 151–160; IGNATOWSKI Grzegorz, Jan Paweł II i Żydzi – ostatnie dziesięciolecie pontyfikatu, s. 161–170; MOZOR Karol, Dziesięć lat po pielgrzymce Ojca Świętego Jana Pawła II do Skoczowa, s. 171–181; BUDNIAK Józef, Styczniowa modlitwa o Jedność Chrześcijan w nauczaniu Jana Pawła II, s. 182–191; WILK Piotr, Społeczno-kulturalne znaczenie encykliki *Ut unum sint* (Komunikat), s. 192–196; RYGUŁA Piotr, Soborowa idea wolności religijnej i jej odbicie w relacjach państwo–Kościół, s. 197–214; PISZCZAN Jan, Biblia w encyklice *Ut unum sint* Jana Pawła II, s. 215–226; SIUDA Tomasz, Idea jedności Kościoła w działalności apostołowskiej św. Pawła, s. 227–236; LINIEWICZ Czesław, Ekumeniczne Święta Biblii w Poznaniu (Komunikat), s. 237–243; IGNATOWSKI Grzegorz, Znaczenie Pisma Świętego dla dokumentów katolicko-żydowskich, s. 244–253; NOWICKI Andrzej Stefan, Kontekst religijny współczesnej refleksji antropologicznej, s. 254–268; WORACH Witold, Symboliczny wymiar doświadczenia religijnego jako warunek konieczny *conditio humana* w pracach Mircei Eliadego, s. 269–297; Resumé, s. 299–300; Zusammenfassung, s. 301–302.

Werbiści a badania religiologiczne, red. Adam Wąs SVD, Warszawa: „Verbinum” 2005, 230 s., streszcz. przy artykułach, seria: Dialog Kultur i Religii 1, ISBN 83-7192-280-9.

Tekst częśc. ang.

Treść: WĄS Adam, Wprowadzenie, s. 11–13; ASCHEMAN Thomas SVD, Mission research today: Looking Back, Looking Ahead, Moving Forward, s. 15–29; ASCHEMAN Thomas, Współczesne badania w dziedzinie działalności misyjnej prowadzone przez Zgromadzenie Słowa Bożego (przeł. Stanisław Wariacki SVD), s. 30–46); ZIMON Henryk, Znaczenie Wilhelma Schmidta w badaniach etnologicznych i religiologicznych, s. 47–63; PIEPKE Joachim G. SVD, Das Anthropos Institut im Auftrag der missionarischen Grundlagenforschung, s. 64–72; PIEPKE Joachim G. SVD, Institut Anthropos w służbie podstawowych badań działalności misyjnej (przeł. Waldemar Wesoły SVD), s. 73–81; GÄCHTER Othmar SVD, Begegnung von Religionen und Kulturę. 100 Jahre *Anthropos–Internationale Zeitschrift für Völker- und Sprachenkunde*, s. 82–90; GÄCHTER Othmar SVD, Spotkanie religii i kultur. 100 lat „Anthroposu” – Międzynarodowego czasopisma etnologicznego i lingwistycznego (przeł. Adam Wąs SVD), s. 91–99; MIOTK Andrzej SVD, Dynamizm i nowatorskie inicjatywy Zgroma-

dzenia Misyjnego ze Steyl, s. 100–116; GÓRKA Leonard SVD, Działalność misyjna w dialogach ekumenicznych, s. 117–128; KOWALAK Władysław, Geneza religii synkretycznych w Ameryce Południowej, s. 129–142; WĄS Adam SVD, Współczesne oblicza islamu. Zasady doktrynalno-ideologiczne Braci Muzułmanów w Jordanii, s. 143–161; PAWLIK Jacek Jan, Religijny wymiar choroby w tradycyjnych społecznościach afrykańskich, s. 162–177; GRODŹ Stanisław SVD, Chrystus – Najstarszy Brat. Afrykański model chrystologiczny jako ognisko innych modeli?, s. 178–188; KUPISIŃSKI Zdzisław SVD, Elementy zaduszkowe w dorocznej obrzędowości ludowej regionu opoczyńskiego, s. 189–211; ROSIŃSKI Franciszek M., Specyfika badań etnologicznych, prowadzonych przez werbistów, s. 212–226; Noty o autorach, s. 227–230.

Oprac.: T. Grabuńczyk, R. Porada; N. Widok